

Mál nr. 391/2024**VARNARAÐILI HAFNAÐI AÐ HLÍTA ÚRSKURÐI****Nafn málskotsaðila (M)****Nafn varnaraðila (V)****Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.****Nafn vátryggingartaka ábyrgðartryggingar (X)****Skaðabótaábyrgð. Vinnuslys.****Gögn.**

1. Málskot móttakið 10. október 2024, ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 22. nóvember 2024, ásamt fylgiskjölum.
3. Viðbótarathugasemdir M, í bréfi dags. 9. desember 2024.
4. Viðbótarathugasemdir V, í tölvupósti dags. 9. desember 2024, ásamt myndbandsupptöku.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M slasaðist við störf sín í þágu X þann 27. ágúst 2022. Átti slysið sér stað er M var að sinna skautskiptum í kerskála X ásamt öðrum starfsmanni sem stjórnaði krana. M hafi verið að laga arm sem leggst að skauti og þurfti að stýra arminum á réttan stað með höndunum. Þegar M var að sinna þessu verki hafi komið slinkur á arminn þ.e. klemman hafi opnast fyrirvaralaust með þeim afleiðingum að M kastaðist aftur fyrir sig niður af kerinu og lenti illa. Hætti M strax störfum og leitaði á sjúkrahús. Var hún óvinnufær með öllu eftir slysið. Vegna slyssins gerði M kröfu um bætur úr ábyrgðartryggingu X hjá V. Þeirri kröfu var hafnað af hálfu V með bréfi dags. 11. október 2023.

M telur að X beri ábyrgð á tjóni hennar á grundvelli sakarreglunnar og reglunnar um vinnuveitendaábyrgð. Byggt er á því að X beri skaðabótaábyrgð á tjóni M vegna vanbúnaðar á vinnustað og hættulegs verklags, enda beri vinnuveitandi ábyrgð á því að vinnuumhverfi og vinnuaðstæður séu ásættanlegar og uppfylltar séu kröfur til öryggis sem lög nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum kveða á um. Vísar M til nánar tilgreindra ákvæða laganna og reglna sem settar hafa verið á grundvelli þeirra, máli sínu til stuðnings. M kveðst vera ósammála framsetningu á atvikum í atvikaskýrslu X og höfnunarbréfi V, en þar sé vísað til þess að M hafi misst tak á handfangi og gögn bendi til þess að hún hafi ekki verið búin að tryggja stöðu sína nógu vel á pallinum þegar hún tók í arminn til að stilla hann af og því misst jafnvægið þegar armurinn féll skyndilega að skauti. M áréttar þá atvikalýsingu sem lýst er hér að ofan. Vísar M til þess að X hafi ekki uppfyllt lögbundna tilkynningarskyldu sína samkvæmt 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980. Slysið hafi ekki verið tilkynnt til Vinnueftirlitsins fyrr en þegar tæpir þrír mánuðir voru liðnir frá slysdegi. Þar sem M var strax óvinnufær og um var að ræða alvarlegt slys, bar X að tilkynna slysið án tafar. Samkvæmt dómaframkvæmd Hæstaréttar hafi skortur á tilkynningu skv. 79. gr. – 81. gr. laga nr. 46/1980 þau réttaráhrif að vinnuveitandi ber hallann af sönnunarskorti um málsatvik ef ágreiningur risi um aðstæður á slysdegi eða aðdraganda slyss. Hefði rannsókn Vinnueftirlitsins getað gefið skýrari mynd af atvikum máls og orsökum slyssins. Einkum þar sem augljóslega sé uppi ágreiningur um málsatvik.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að X hafni því að slysið megi rekja til vanbúnaðar, hættulegs verklags eða vanrækslu. Slysið sé fremur að rekja til óhappatilviljunar eða eigin aðgæsluleysis af hálfu M umrætt sinn. M hafi þekkt aðstæður og verklag mjög vel enda hafði hún starfað hjá X frá árinu 2016. Mikið sé lagt upp úr að tryggja öryggi starfsmanna eftir fremsta megni við störf sín hjá X og fari allir starfsmenn í gegnum starfsþjálfun. M hlaut nýliðaðþjálfun og ýmsa sértæka þjálfun tengda störfum hennar, sbr. skráningu í mannauðskerfi X. Atvikaskýrsla hafi verið unnin strax daginn eftir og hafi M sjálf verið viðstödd þá greiningu. Þar sem hún er af erlendum uppruna, var fenginn túlkur til að vera með til að forðast tungumálaerfiðleika sem og til að fá skýr sjónarmið og lýsingu á atvikinu. Að sögn X lýsti vitni atvikinu á þann veg að M hafi verið komin með hendur á handföng þegar armurinn féll aftur að stamma en við það hafi M misst jafnvægið og fallið aftur fyrir sig. Mótmælir V lýsingu M í málskoti og hafnar því jafnframt að X verði látinn bera hallann af meintum sönnunarskorti jafnvel þótt Vinnueftirliti hafi ekki verið tilkynnt um atvikið fyrr en síðar. Fjarvera vegna slyss hafi ekki verið skráð í tímaskráningarkerfi X fyrr en þann 3. september 2022. Þá beri tímaskráningar með sér að M hafi unnið fullan vinnudag á slysdegi og eins daginn eftir líka. Miðað við þær upplýsingar hafi ekki stofnast tilkynningarskylda í skilningi 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980. M hafi verið með áralanga

reynslu og vel kunnugt aðstæðum sem gátu skapast við umrætt verk og því fullt tilefni til að sýna sérstaka aðgæslu. Ekkert liggi fyrir í málinu sem þyki renna nægum stöðum undir að skilyrði skaðabótaskyldu geti talist uppfyllt og verði vafi tengt síðari atvikalýsingu ekki jafnað til sönnunar skaðabótaábyrgðar. Vísar V til nánar tilgreindra úrskurða nefndarinnar máli sínu til stuðnings.

Í viðbótarathugasemdum M kemur fram að hún hafi prófað að mæta til vinnu 2. september en farið heim. Öllum hafi mátt vera ljóst að hún leitaði á slysdeild á slysdegi vegna afleiðinga slyssins og var svo óvinnufær um langan tíma í kjölfarið. Leggur M áherslu á að X hafi sannanlega borið að tilkynna um slysið innan sólarhrings í samræmi við 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980. X hafi ekki uppfyllt skyldu sína samkvæmt lögnum með því að gera einhliða atvikaskráningu og verði að bera hallann af sönnunarskorti þar sem augljóslega sé uppi ágreiningur um það hvernig nákvæmlega slysið atvikaðist og aðstæður á slysdegi.

Álit.

Ágreiningur er uppi um það hvort sýnt sé fram á að líkamstjón M sé hægt að rekja til atvika eða aðstæðna sem X beri skaðabótaábyrgð á. Í 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum segir að atvinnurekandi skuli án ástæðulausrar tafar tilkynna til Vinnueftirlitsins öll slys þar sem starfsmaður deyr eða verður óvinnufær í einn eða fleiri daga, auk þess dags sem slysið varð. Samkvæmt fyrirliggjandi gögnum leitaði M á slysadeild samdægurs og var þá greind með klínískt rifbrot. Tveimur dögum síðar leitaði hún aftur á slysadeild vegna versnandi verkja í brjóstakassa, mjóbaki og hægri síðu. Leitaði hún næstu vikur reglulega til læknis vegna einkenna sinna og var metin óvinnufær með öllu frá slysdegi. Þannig er ljóst að X bar að tilkynna slysið til Vinnueftirlits ríkisins án ástæðulausrar tafar og getur röng skráning í mannauðskerfi X ekki breytt þeirri skyldu. Það var ekki gert og samkvæmt tölvupósti frá Vinnueftirlitinu dags. 30. september 2022 hafði slysið ekki verið tilkynnt til Vinnueftirlitsins. Með vísan í 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980 og í ljósi dómafordæma er litið svo á að atvinnurekandi sem ekki hefur tilkynnt slys samkvæmt ákvæðinu skuli bera hallann af sönnunarskorti um málsatvik að því leyti sem þau eru óljós og aðila greinir á um þau. Í máli því sem hér um ræðir greinir aðila á um málsatvik. Bendir nefndin á að M undirritaði ekki þá lýsingu á tildrögum slyssins sem fram kemur í atvikaskráningu X og því ekki ljóst hvort X hafi í þeirri skráningu haft orðrétt eftir M um málsatvik. Telja verður að rannsókn Vinnueftirlitsins hefði getað varpað ljósi á aðstæður á vettvangi og orsök slyssins. Það hefði framburður vitnis einnig getað gert en V hefur kosið að vísa til þess sem X kveðst hafa haft eftir vitninu í stað þess að leggja fram undirritaða yfirlýsingu frá vitninu sjálfu. Í ljósi þessa verður X að bera hallan af sönnunarskorti um málsatvik og leggja verður frásögn M til grundvallar um málsatvik vegna vanrækslu X á tilkynningu til eftirlitsins. Samkvæmt lögum nr. 46/1980 um aðbúnað og hollustuhætti á vinnustöðum hvílir sú skylda á atvinnurekanda að tryggja að gætt sé fyllsta öryggis og góðs aðbúnaðar og hollustuhátta á vinnustað. Verður X að bera hallan af sönnunarskorti um hvort þessa hafi verið gætt í aðdraganda slyssins. Verður þannig talið að slysið megi rekja til atvika sem X ber skaðabótaábyrgð á. Ekki er sýnt fram á að M hafi sýnt af sér stórkostlegt gáleysi í skilningi 23. gr. a skaðabótalaga nr. 50/1993.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 14. janúar 2025
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir